

EUROPEAN TEACHER
WELLBEING & CAREER
OBSERVATORY

Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Ευζωίας και Επαγγελματικής Μάθησης Εκπαιδευτικών: Πορίσματα έρευνας μετά από 3 χρόνια εφαρμογής στην Κύπρο

Δρ. Χαράλαμπος Βρασίδης
Εκτελεστικός Διευθυντής, CARDET
Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

pambos@cardet.org

<https://twco.prowproject.eu/>

www.cardet.org

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. [Project Number: 626146-EPP-1-2020-2-EL-EPPKA3-PI-POLICY]

EU

Η ελκυστικότητα του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού

European Commission

Improving the attractiveness of teachers' careers

Kristina Kallas
Mariëlle Paul
Pia Ahrenkilde Hansen
Sophia Eriksson Waterschoot
Moderator
Marcos Ros Sempere
Susan Flocken
Daniel Wisniewski

#EduSummitEU
30.11.2023

EU Education Summit
Δεκεμβριος 2023

Η ελκυστικότητα του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού

Το εννοιολογικό πλαίσιο, όπως βασίζεται σε έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Education and Training Monitor 2023
Comparative report

- Κίνητρο – Αυτενέργεια, αναγνώριση και ανταμοιβή
- Πραγματικός χρόνος διδασκαλίας
- Αυτονομία
- Συλλογική ηγεσία
- Επαγγελματική μάθηση
- Κοινωνική εκτίμηση
- Ανταγωνιστικός μισθός
- Εξέλιξη της σταδιοδρομίας

Το έργο είναι συνέχεια του έργου καλής πρακτικής SWPBS

<https://www.pbiseurope.org/en/>

Positive Behaviour Support

Positive Behavior Support (PBS) is an evidence-based approach, which aims to enhance the Quality of Life and minimize individuals' problematic behavior (Carr, et al. 2002). To achieve that, PBS focuses on the development of individuals' positive behaviors (behaviors that are associated with academic, health, social, recreational, community and family achievement).

[read more >](#)

The SWPBS Project

The "Building School-Wide Inclusive, Positive and Equitable Learning Environments Through A Systems-Change Approach" (SWPBS) is an ERASMUS+ Key Action 3 Policy Experimentation program, which aims to establish an inclusive non-discriminatory social culture and necessary socio-emotional and behavioral supports for all children in a school across four EU countries (Cyprus, Finland, Greece, Romania).

[read more >](#)

The project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. [Project Number: 606687-EPP-1-2018-2-CY-EPPKA3-PI-POLICY] [Privacy Policy](#)

Σκοπός και στόχοι του προγράμματος ProW

Promoting Teachers' Well-being through Positive Behaviour Support in Early Childhood Education

1. **Ενδυνάμωση του επαγγέλματος του παιδαγωγού**, αύξηση των κινήτρων εργασίας, βελτίωση της ευζωίας, της εργασιακής ικανοποίησης και της αυτο-αποτελεσματικότητας, καθώς και μείωση των επιπέδων επαγγελματικής εξουθένωσης.
2. Δημιουργία μιας **θετικής σχολικής κουλτούρας χωρίς αποκλεισμούς**, στην οποία όλα τα παιδιά λαμβάνουν εκτίμηση και σεβασμό.
3. Ενίσχυση της ικανότητας των δημόσιων αρχών και των περιβαλλόντων Αγωγής και Φροντίδας Πρώιμης Παιδικής Ηλικίας να **υποστηρίζουν και να ενδυναμώνουν τους εκπαιδευτικούς**.
4. Βελτίωση των ερευνητικών γνώσεων σχετικά με την αποτελεσματικότητα της **Θετικής Ψυχολογίας** και της **Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς** στο σχολείο, στην επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών (SWPBS).
5. Ίδρυση του **Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου Ευζωίας και Επαγγελματικών ευκαιριών** των Εκπαιδευτικών για τη διεξαγωγή συνεχούς έρευνας και την ανάπτυξη πολιτικών για την ευζωία των εκπαιδευτικών και την επαγγελματική τους ανάπτυξη.

Πλαίσιο και Ερευνητικά ερωτήματα

• Θεωρητικό Πλαίσιο του ProW:

- Βασίζεται σε δύο θεωρητικά πλαίσια:
  - 1. Το μοντέλο θετικού συναισθήματος, δέσμευσης, σχέσεων, νοήματος και επιτευγμάτων – (PERMA)
    - *5 πυλώνες της Θετικής Ψυχολογίας*
  - 2. Το Σύστημα Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς – (SWPBS)
    - *8 στοιχεία πρόληψης μη επιθυμητής συμπεριφοράς και ενίσχυσης της θετικής συμπεριφοράς*

• Ερευνητικά ερωτήματα:

- Η εφαρμογή του μοντέλου ProW επηρεάζει θετικά την ευημερία, την **αίσθηση αποτελεσματικότητας** και την **εργασιακή ικανοποίηση** των παιδαγωγών της πρώιμης παιδικής ηλικίας;
- Η εφαρμογή του μοντέλου ProW μειώνει τα **επίπεδα εξουθένωσης** των παιδαγωγών της προσχολικής ηλικίας;
- Η επιτυχής εφαρμογή του πλαισίου ProW επηρεάζει θετικά τις **κοινωνικές δεξιότητες** των παιδιών;
- Η επιτυχής εφαρμογή του μοντέλου ProW επηρεάζει θετικά το **σχολικό κλίμα**;

ProW: Promoting Teachers Wellbeing through Positive Behaviour Support in Early Childhood Education

Εταίροι (Ελλάδα, Κύπρος, Πορτογαλία, Ρουμανία)

1. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου - Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας
2. CARDET - Κέντρο Προώθησης της Έρευνας και της Ανάπτυξης στην Εκπαιδευτική Τεχνολογία
3. Ινστιτούτο Ανάπτυξης (N. Χαραλάμπους)
4. Πανεπιστήμιο Κρήτης
5. Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος
6. Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δυτικής Θεσσαλονίκης
7. Δήμος Καλαμαριάς
8. Πανεπιστήμιο του Πόρτο
9. Δήμος Lousada
10. Πανεπιστήμιο Pitesti
11. Σχολική Επιθεώρηση της Κομητείας Arges

Διάρκεια: Φεβρουάριος 2021 – Φεβρουάριος 2024

Πλάνο ετήσιας εφαρμογής

Κατανομή του Δείγματος Έρευνας

	ECEC settings	Teachers & ECEC staff	Children (and their parents)
Κύπρος	16	104	804
Ελλάδα	33	113	1235
Πορτογαλία	24	95	575
Ρουμανία	18	109	981
Σύνολο	91	421	3595

Μετρήσεις και Αξιολογήσεις της έρευνας ProW

- **Κλίμακες για παιδαγωγούς:**

- **Αξιολόγηση Ευζωίας:**

- Teacher Subjective Wellbeing Questionnaire (TSWQ)
- PERMA Profiler

- **Αξιολόγηση Αυτοαποτελεσματικότητας:**

- Teachers' Sense of Efficacy Scale (TSES)
- Teacher Social Self-efficacy (TSSES)

- **Αξιολόγηση Εργασιακής Ικανοποίησης:**

- Employee Satisfaction Inventory (ESI)
- The Maslach Burnout Inventory (MBI)

- **Αξιολόγηση Σχολικού Κλίματος:**

- Preschool Climate Scale (PCS)

- **Κλίμακες για συμπεριφορά παιδιών:**

- **Αξιολόγηση προβλημάτων συμπεριφοράς**

- Strengths & Difficulties Questionnaire (SDQ)

- **Αξιολόγηση δεξιοτήτων κοινωνικής συμπεριφοράς**

- Child Behaviour Rating Scale (CBRS)
- Adaptive Social Behavior Inventory (ASBI)

Συμπεράσματα από τα αποτελέσματα σε 4 χώρες και Οφέλη από την εφαρμογή του ProW

Οφέλη για παιδαγωγούς

- ✓ Βελτίωση της αίσθησης αποτελεσματικότητας ως προς την **ικανότητα τους να ενεργοποιούν το μαθητή** στην τάξη.
- ✓ Βελτίωση της **αίσθησης αποτελεσματικότητας** ως προς ζητήματα προώθησης κοινωνικών δεξιοτήτων (π.χ. επίλυση συγκρούσεων, φιλικό κλίμα της τάξης).
- ✓ Μείωση της **επαγγελματικής εξουθένωσης** μέσω βελτίωσης της αίσθησης προσωπικής επίτευξης.
- ✓ Βελτίωση της **αίσθησης ικανοποίησης** για τις εργασιακές συνθήκες του επαγγέλματός τους.
- ✓ Βελτίωση της **γενικής αίσθησης ευζωίας** στο σχολείο.
- ✓ Βελτίωση της **ψυχολογικής ευεξίας** σε όλες τις θετικές πτυχές της ευζωίας.

Οφέλη για παιδιά

- Βελτίωση φιλο-κοινωνικών **δεξιοτήτων**
- Βελτίωση σε **δεξιότητες κοινωνικής συμπεριφοράς** (π.χ. αυτορρύθμιση, διαπροσωπικές, κοινωνικό παιχνίδι, επίλυση συγκρούσεων).
- Βελτίωση σε όλα τα επίπεδα της **συμπεριφοράς κοινωνικής προσαρμογής** (π.χ. συμμόρφωση, εμπιστοσύνη, ανεξαρτησία).

Απαντήσεις σε ερευνητικά ερωτήματα του ProW

1) Η εφαρμογή του μοντέλου ProW επηρεάζει θετικά την ευημερία, την αίσθηση αποτελεσματικότητας και την εργασιακή ικανοποίηση των παιδαγωγών της πρώιμης παιδικής ηλικίας;

- Επιβεβαιώθηκαν θετικά αποτελέσματα για την γενική ευημερία στο σχολείο και τις θετικές διαστάσεις της ψυχολογικής ευζωίας.
- Επαληθεύτηκε η θετική επιρροή στην αίσθηση αποτελεσματικότητας ιδίως σε διαχείριση κοινωνικής συμπεριφοράς.
- Βελτιώθηκε η ικανοποίηση από την εργασία, αλλά έγινε εντονότερη η δυσαρέσκεια από το μισθό.

2) Η εφαρμογή του μοντέλου ProW μειώνει τα επίπεδα εξουθένωσης των παιδαγωγών της προσχολικής ηλικίας;

- Βελτίωση της προσωπικής επίτευξης
- Τα άλλα επίπεδα εξουθένωσης έμειναν στάσιμα.

3) Η επιτυχής εφαρμογή του μοντέλου ProW επηρεάζει θετικά το σχολικό κλίμα;

- Το σχολικό κλίμα αξιολογήθηκε θετικότερα από όλους όσους συμμετείχαν στο ProW.

4) Η επιτυχής εφαρμογή του πλαισίου ProW επηρεάζει θετικά τις κοινωνικές δεξιότητες των παιδιών;

- Επαληθεύτηκε η θετική επιρροή σε φιλοκοινωνικές δεξιότητες.
- Δεν φαίνεται συμβολή σε μείωση σοβαρότερων προβλημάτων συμπεριφοράς

Τι μάθαμε

- ❖ Η συμπεριφορά διδάσκεται, όπως οποιοδήποτε άλλο μαθησιακό αντικείμενο
- ❖ Η προώθηση της θετικής συμπεριφοράς των παιδιών σχετίζεται θετικά με την βελτίωση της ευζωίας των εκπαιδευτικών
- ❖ Υπάρχει σαφώς δηλωμένη ανάγκη των νηπιαγωγών για υποστήριξη στην προώθηση θετικών και αποτελεσματικών τρόπων διαχείρισης της συμπεριφοράς των παιδιών
- ❖ Το θεωρητικό μοντέλο PERMA σε συνδυασμό με το σύστημα SWPBS φαίνεται να προσφέρει ένα πολύ θετικό πλαίσιο ως βάση για την προώθηση της θετικής συμπεριφοράς
- ❖ Οι βασικές αρχές και μεθοδολογία αυτής της προσέγγισης θα μπορούσαν να έχουν θετικά αποτελέσματα και σε άλλες βαθμίδες

EUROPEAN TEACHER
WELLBEING & CAREER
OBSERVATORY

ΑΡΧΙΚΗ

ΤΟ
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ

ΔΕΙΚΤΗΣ
ΕΥΖΩΙΑΣ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΜΑΘΗΣΗ

ΠΗΓΕΣ
JOIN
US

ΛΑΒΕΤΕ ΜΕΡΟΣ ΣΤΗΝ
ΕΡΕΥΝΑ

TAKE THE 2023
SURVEY

EL

<https://twco.prowproject.eu/el/>

Εγγραφή

Εγγραφείτε ως οργανισμός και ενεργήστε ως εθνικό σημείο αναφοράς για το Παρατηρητήριο Ευζωίας και Επαγγελματικής Μάθησης των Εκπαιδευτικών στην Ευρώπη!

Ενταχθείτε στο Δίκτυο του Παρατηρητηρίου!

Καλωσορίσατε στο Παρατηρητήριο Ευζωίας και
Επαγγελματικής Μάθησης των Εκπαιδευτικών!

Πιστεύουμε ότι η επένδυση στην ευζωία και την επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών θα έχει μακροχρόνια, θετική επίδραση στα εκπαιδευτικά συστήματα.

Όραμα Παρατηρητηρίου

Διασφάλιση εκπαιδευτικών συστημάτων
υψηλής ποιότητας σε όλη την Ευρώπη, στα
οποία οι **εκπαιδευτικοί να χαίρουν σεβασμού**
και να ευημερούν.

Στόχοι Παρατηρητηρίου

Πρώθηση ευζωίας
εκπαιδευτικών

Πρώθηση της
Επαγγελματικής
μάθησης και
ανάπτυξης

Δείκτης Ευζωίας και
Επαγγελματικής Μάθησης

Έρευνα και
συλλογή
δεδομένων

Συστάσεις
πολιτικής
προάσπισης/υπ
οστήριξης

Συνεργασία
και δικτύωση

Μακροπρόθεσμη
και συστημική
επίδραση

Πλαίσιο Έρευνας και Εφαρμογής

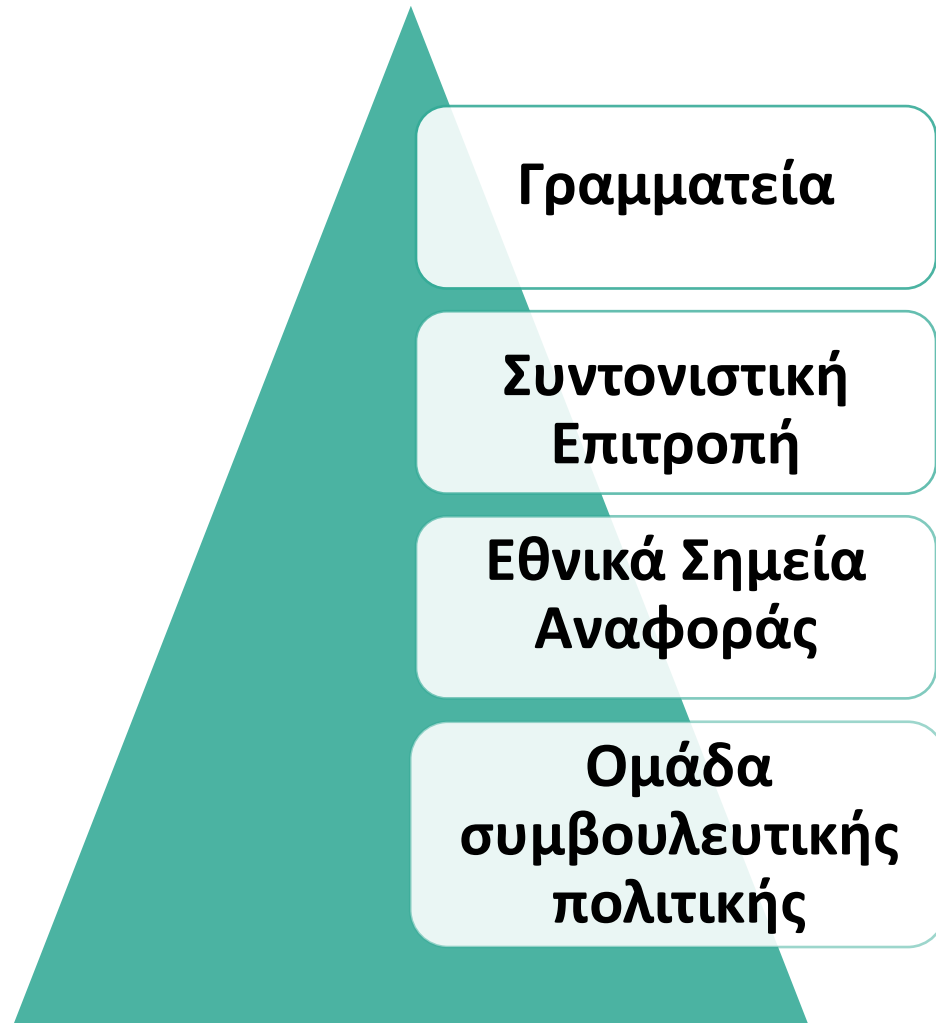
Ευζωία των εκπαιδευτικών: Όταν οι εκπαιδευτικοί υποστηρίζονται συναισθηματικά, κοινωνικά και σωματικά, μπορούν να καλλιεργήσουν ένα θετικό μαθησιακό περιβάλλον, να εμπνεύσουν τους/τις μαθητές/τριες και να βελτιώσουν τη εκπαιδευτική τους εμπειρία.

Επαγγελματική μάθηση: Η ανάπτυξη των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών τους δίνει τη δυνατότητα να βελτιώνουν την πρακτική τους.

Επαγγελματική ανάπτυξη: Η εξέλιξη της σταδιοδρομίας των εκπαιδευτικών εμπλουτίζει την επαγγελματική τους ανάπτυξη, αλλά και ενισχύει την ικανότητά τους να παρέχουν εκπαίδευση υψηλότερης ποιότητας

Συστημικοί παράγοντες: Εξέταση όλων των συστημικών παραγόντων που επηρεάζουν άμεσα ή/και έμμεσα την ευζωία και την επαγγελματική μάθηση των εκπαιδευτικών.

Το Παρατηρητήριο – ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ

Γραμματεία: παρέχει διοικητικές, συντονιστικές και υποστηρικτικές λειτουργίες για την αποτελεσματική λειτουργία και την εκπλήρωση των στόχων του Παρατηρητηρίου.

Συντονιστική επιτροπή: επιβλέπει και συντονίζει τις δραστηριότητες του Παρατηρητηρίου.

Εθνικά Σημεία Αναφοράς: ενεργούν ως εκπρόσωποι μεμονωμένων χωρών ή περιφερειών, υπεύθυνοι για το συντονισμό και τη διευκόλυνση των δραστηριοτήτων του Παρατηρητηρίου σε εθνικό επίπεδο.

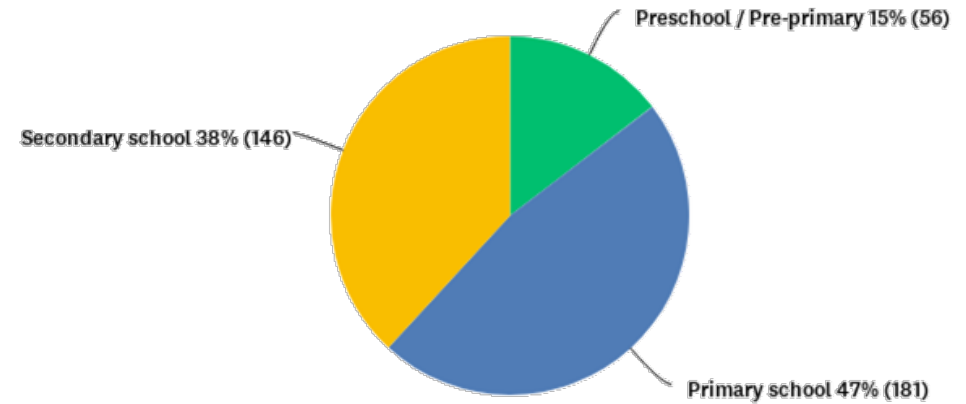
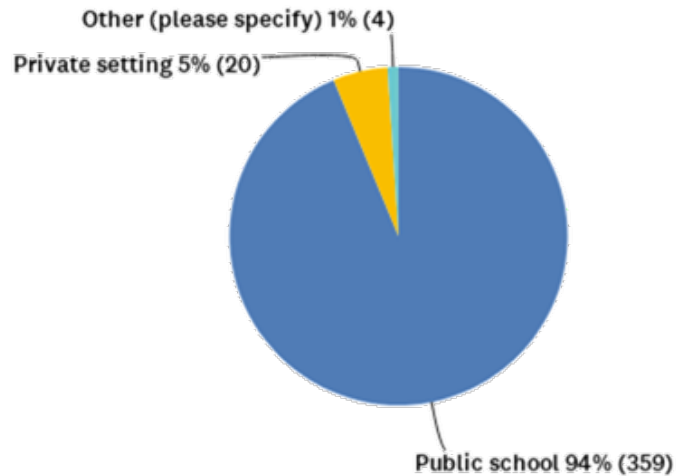
Ομάδα συμβουλευτικής πολιτικής: χρησιμεύει ως ένα σημαντικό σώμα εμπειρογνομόνων και ενδιαφερομένων που παρέχει στρατηγική καθοδήγηση και συμβουλές πολιτικής.

Ο Δείκτης Παρατηρητηρίου Ευζωίας και Επαγγελματικής Μάθησης

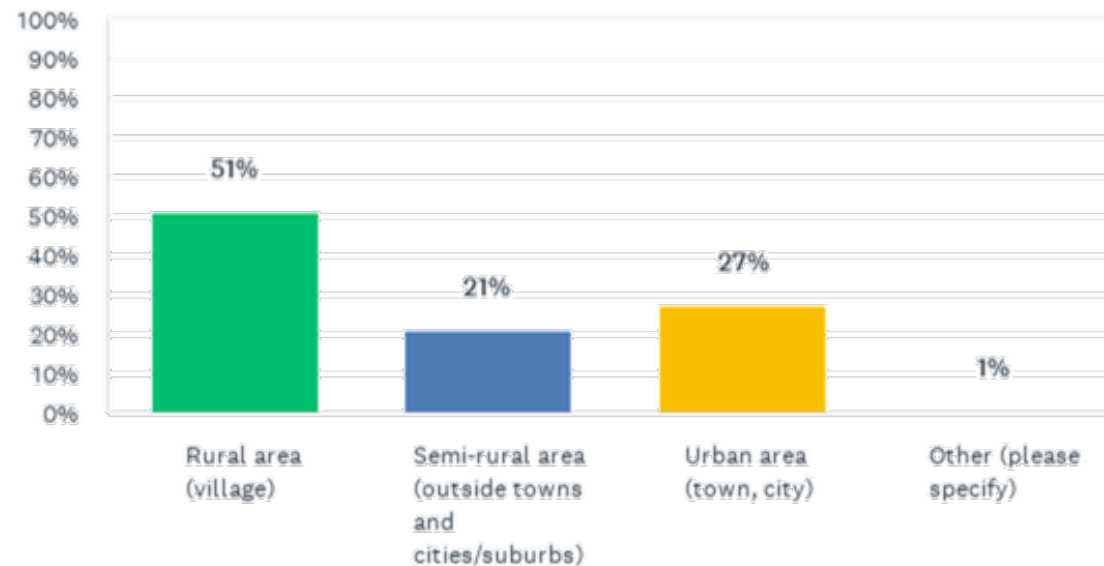
- Δημογραφικά στοιχεία
- Επαγγελματική πρόοδος (π.χ. θέση εργασίας, έτη εμπειρίας, είδος σύμβασης)
- Επαγγελματική μάθηση
- Ερωτηματολόγιο υποκειμενικής ευζωίας των εκπαιδευτικών (TSWQ)
- Το προφίλ PERMA
- Ερωτηματολόγιο Επαγγελματικής Εξουθένωσης (MBI)
- Κλίμακα μέτρησης της επαγγελματικής ικανοποίησης των εκπαιδευτικών
- Ανοιχτές ερωτήσεις (π.χ. μεγαλύτερες προκλήσεις, εισηγήσεις)

Παρατηρητήριο Ευζωίας και Επαγγελματικής Μάθησης

ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΥΖΩΙΑΣ – Προκαταρκτικά αποτελέσματα

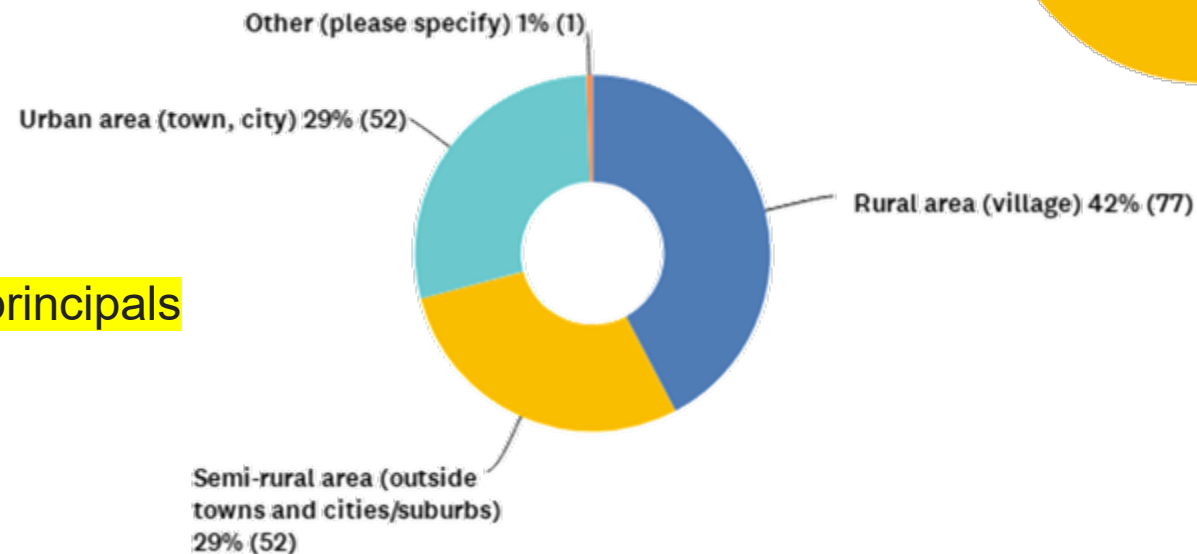
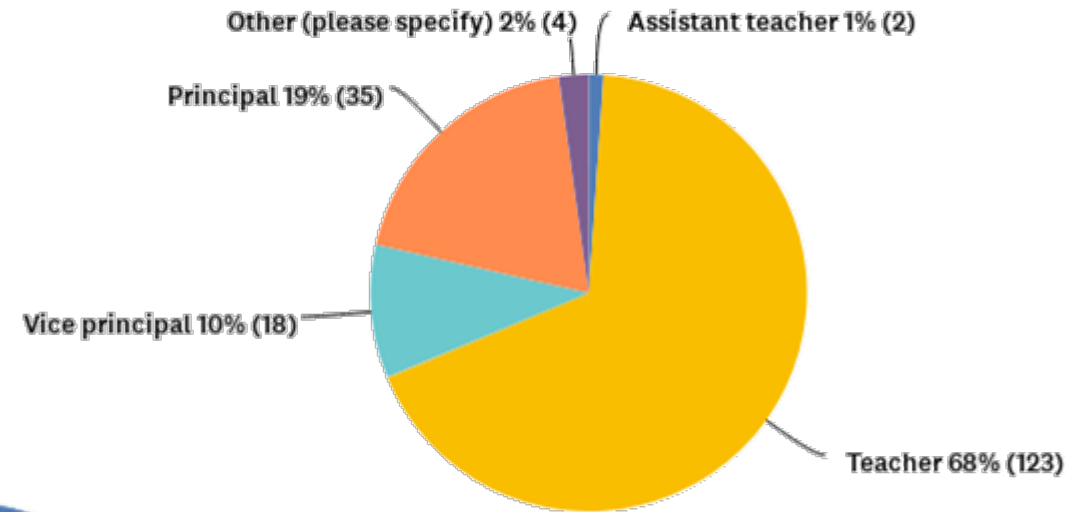
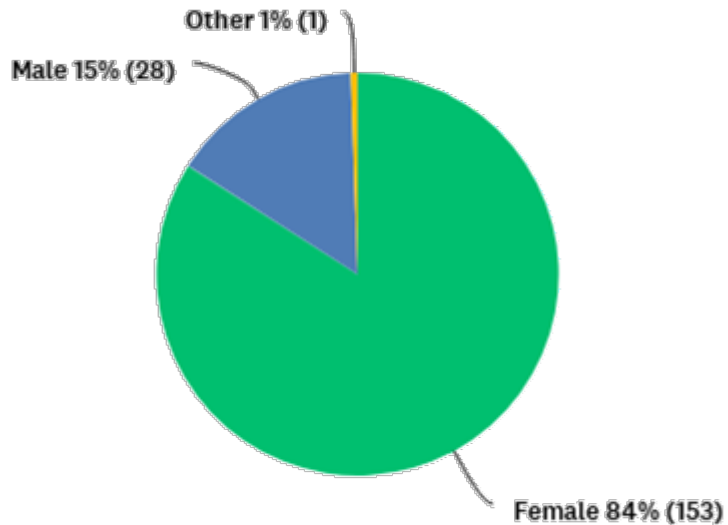

• 383 in total

Παρατηρητήριο Ευζωίας και Επαγγελματικής Μάθησης

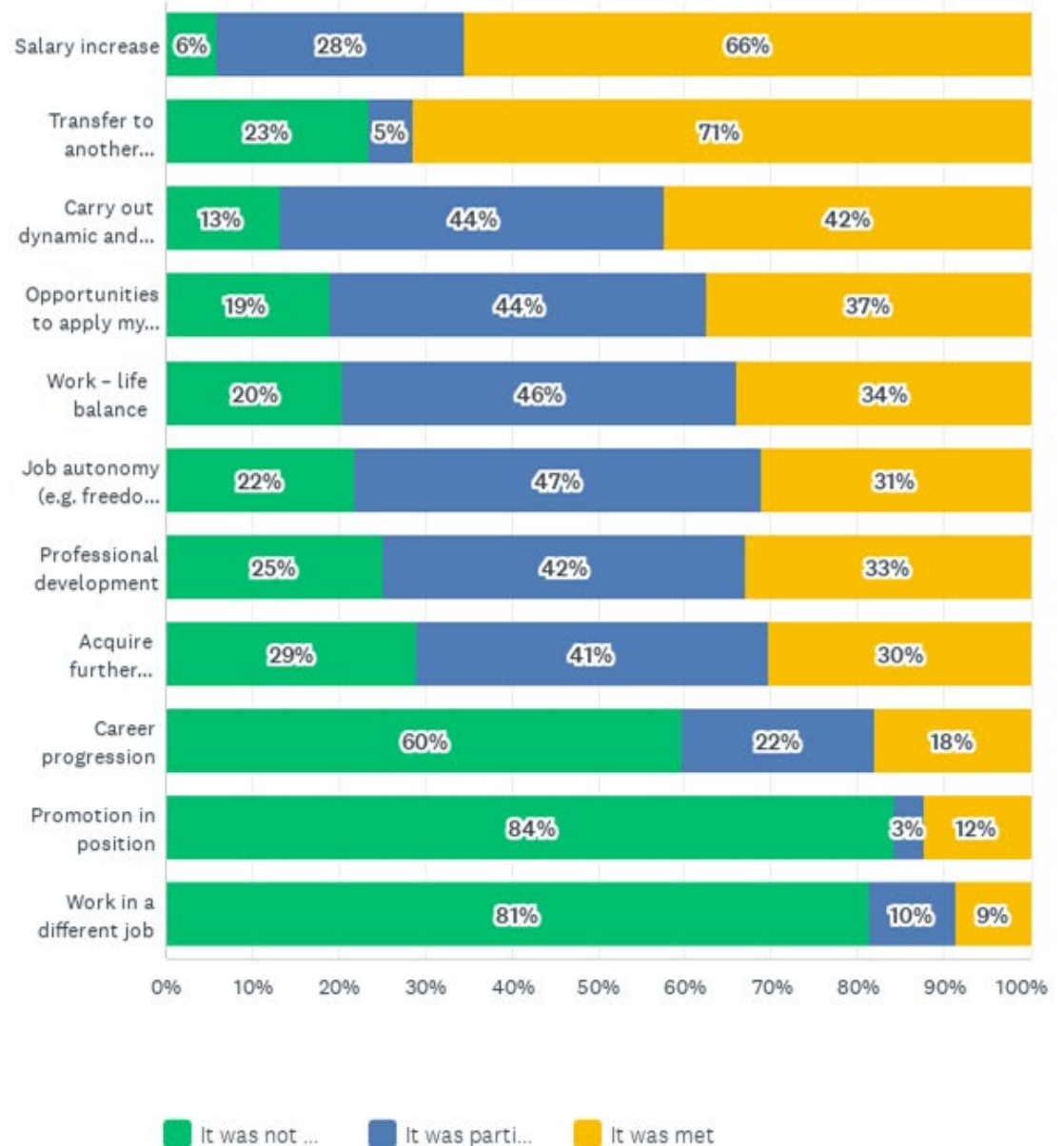
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΥΖΩΙΑΣ – Προκαταρκτικά αποτελέσματα - ΔΗΜΟΤΙΚΗ

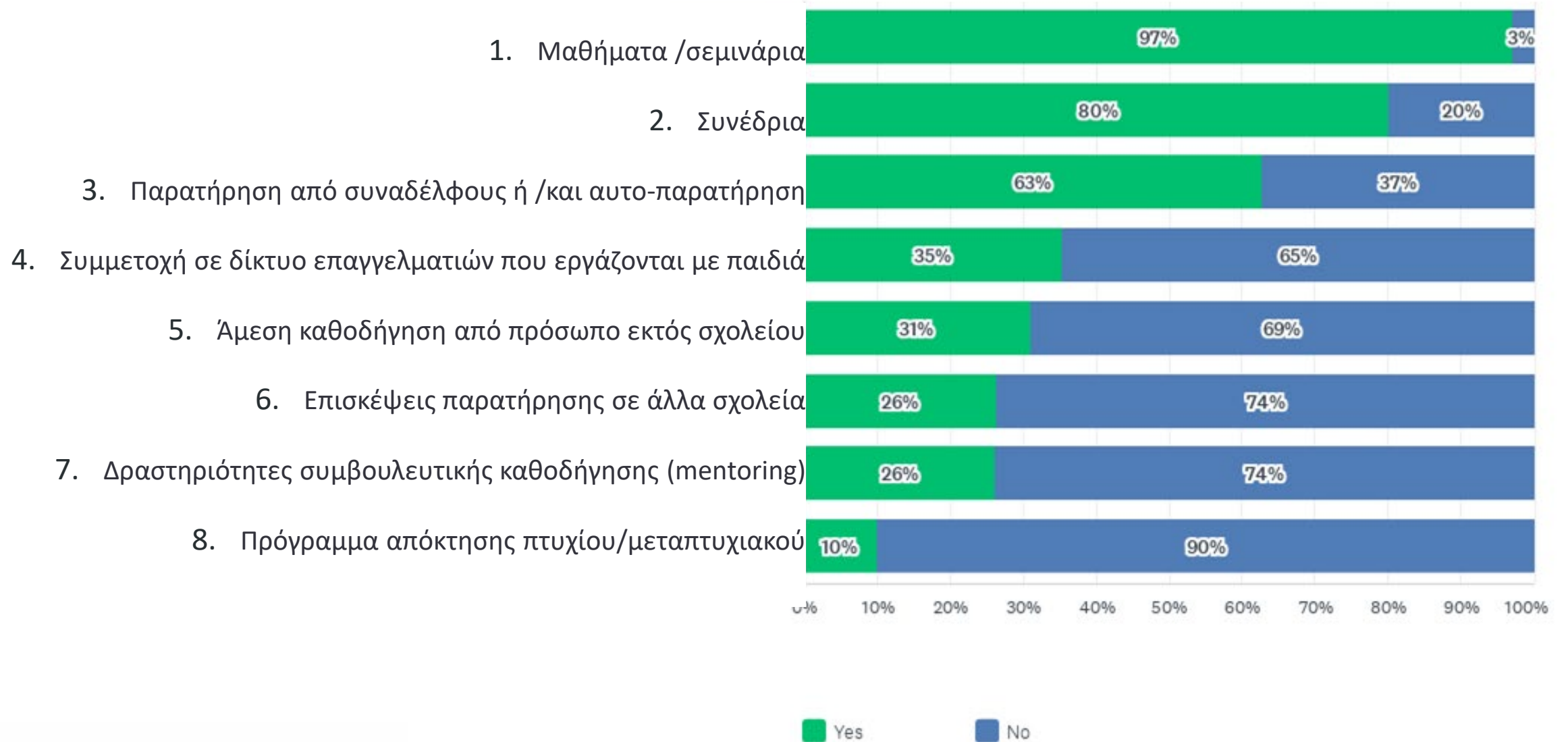
- 182 in total
- 35 principals and 18 vice-principals

Σε ποιο βαθμό έχουν συμβεί στην καριέρα σας κατά τα τελευταία 5 χρόνια τα ακόλουθα;

1. Αύξηση μισθού
2. Μετάβαση σε διαφορετικό σχολείο
3. Εκτέλεση δυναμικής και δημιουργικής εργασίας
4. Ευκαιρίες για να αναδείξετε τις γνώσεις και τις δεξιότητές σας
5. Ισορροπία εργασιακής και προσωπικής ζωής
6. Εργασιακή αυτονομία
7. Επαγγελματική ανάπτυξη
8. Περαιτέρω ενίσχυση των προσόντων
9. Επαγγελματική εξέλιξη
10. Προαγωγή
11. Εργασία σε διαφορετική δουλειά

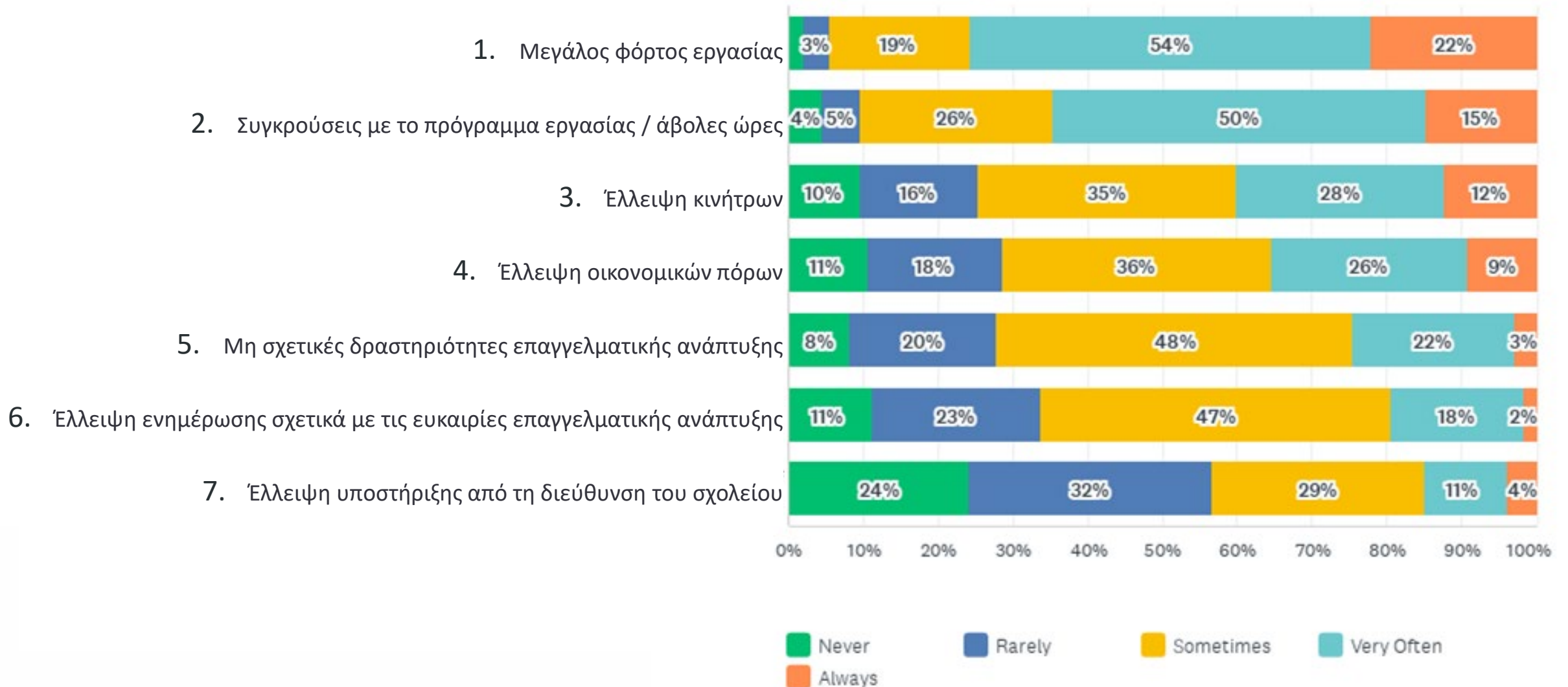

Κατά τους τελευταίους 12 μήνες, συμμετείχατε σε κάποια από τις ακόλουθες δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης;

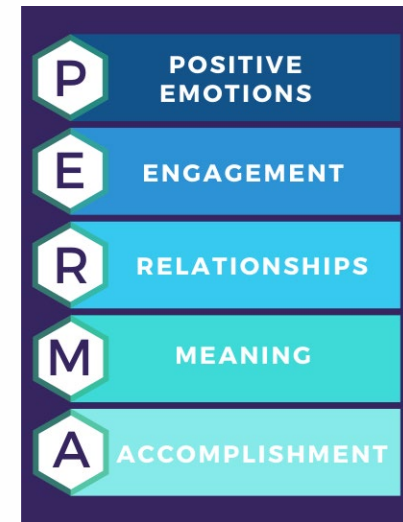

Πόσο συχνά τα ακόλουθα εμποδίζουν την επαγγελματική σας ανάπτυξη:

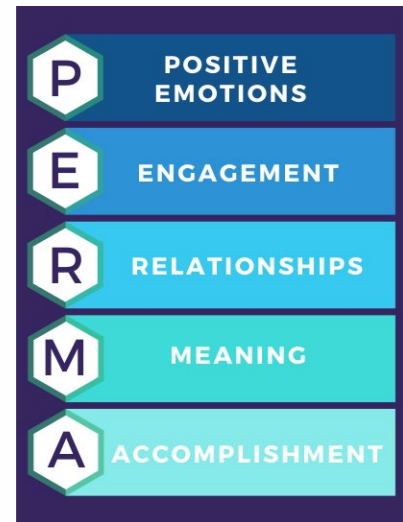
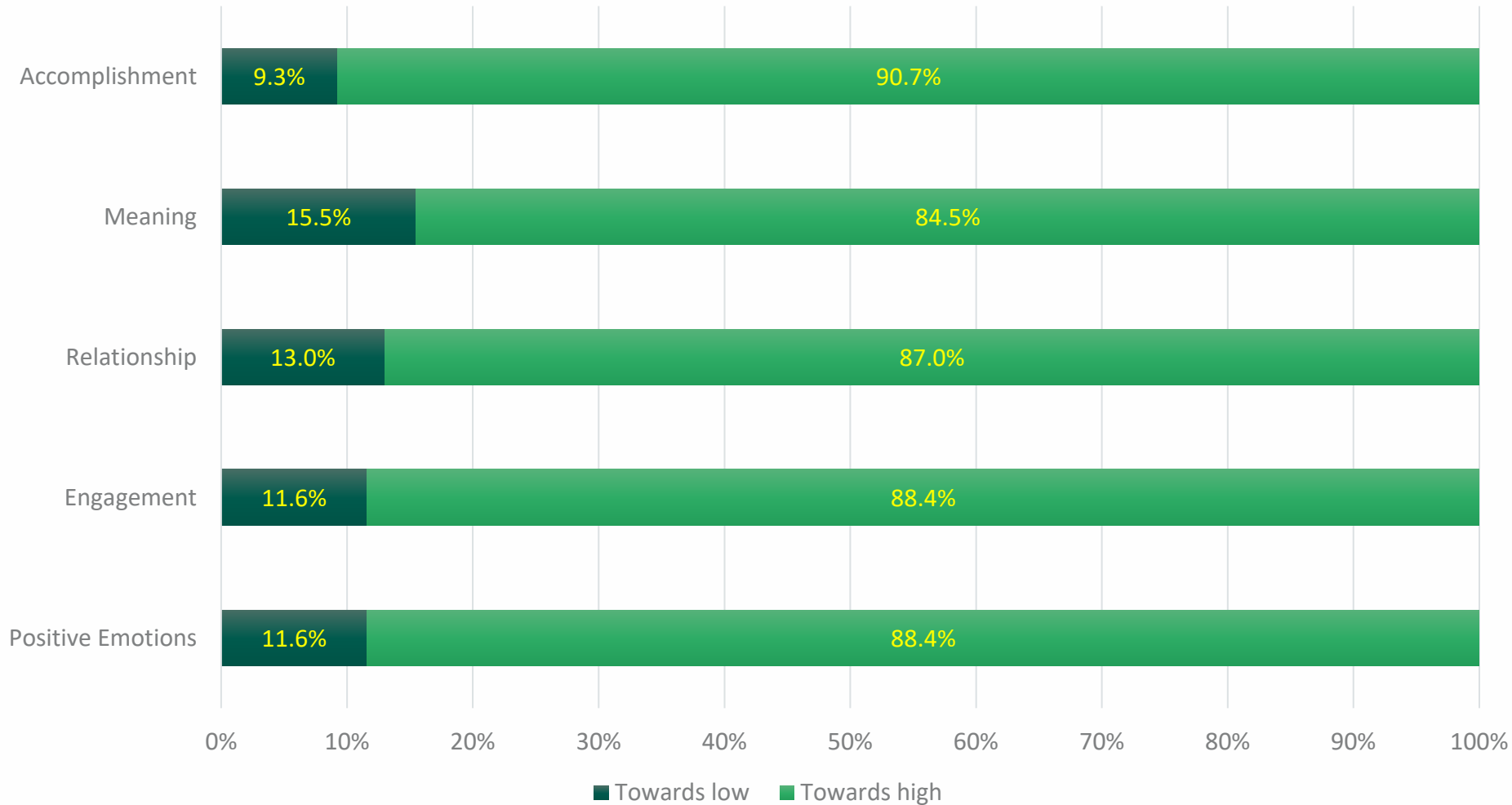
Σε ποιο βαθμό τα ακόλουθα ισχύουν για εσένα: (PERMA)

PERMA profiler

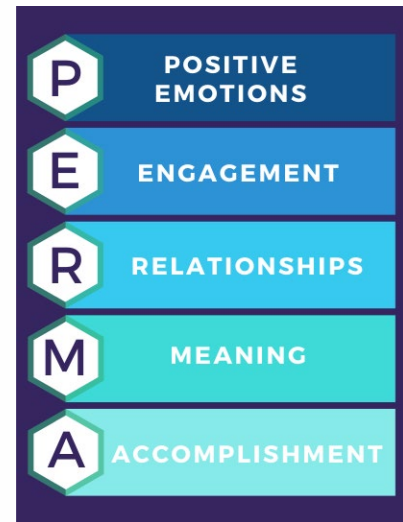
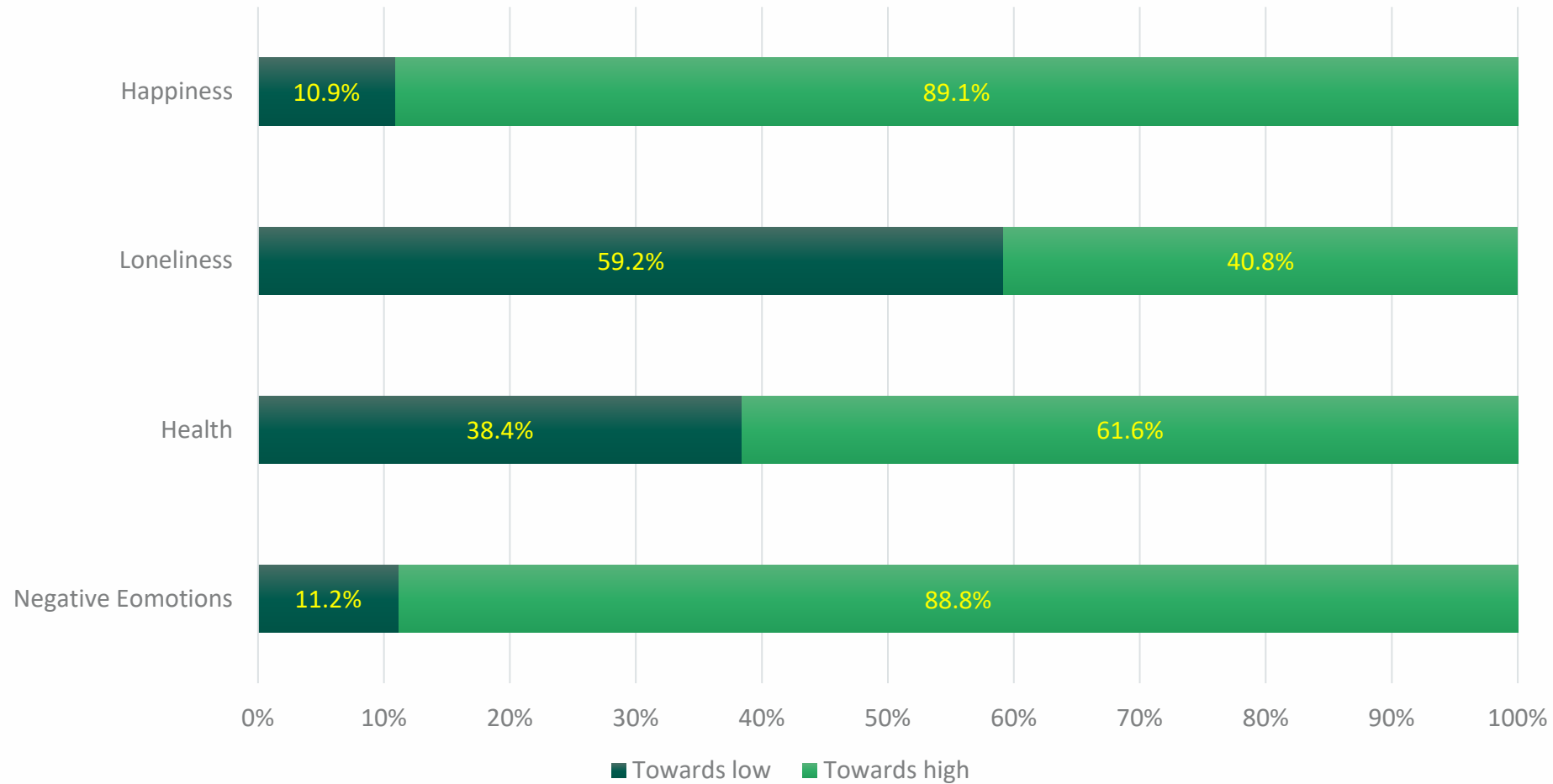
Σε ποιο βαθμό τα ακόλουθα ισχύουν για εσένα: (PERMA)

PERMA

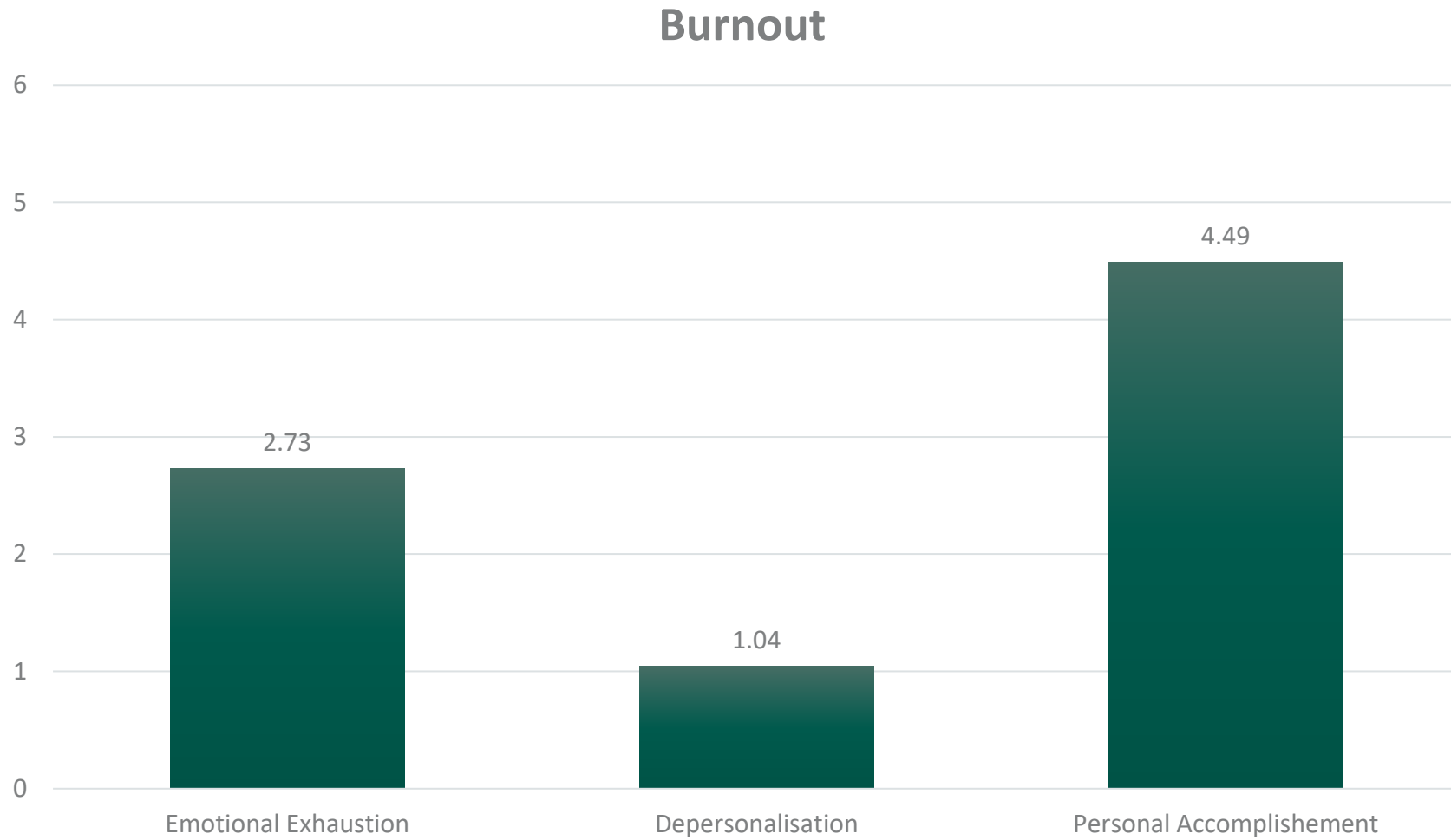

Σε ποιο βαθμό τα ακόλουθα ισχύουν για εσένα: (PERMA)

PERMA

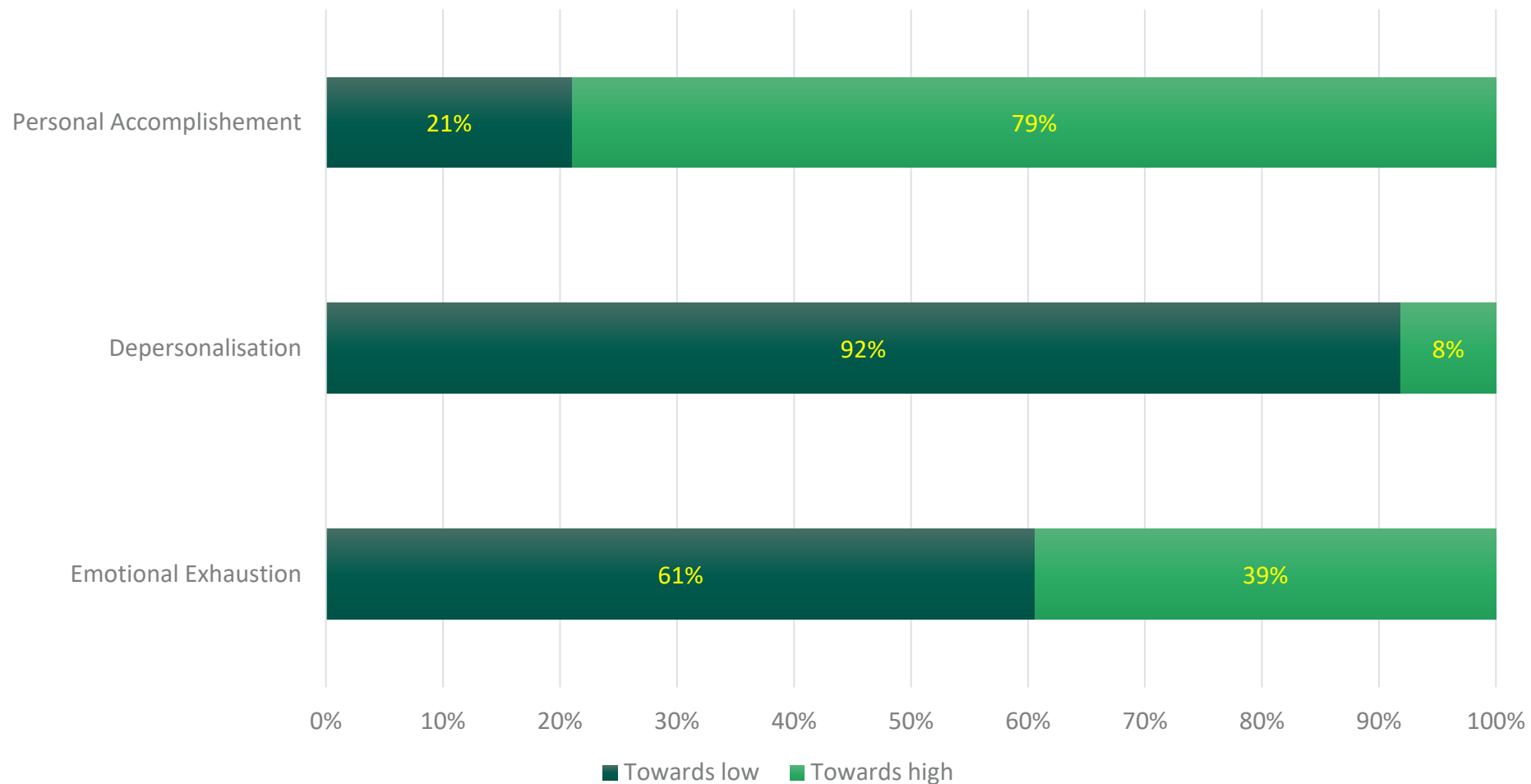

Σε ποιο βαθμό τα ακόλουθα ισχύουν για εσένα: (Επαγγελματική εξουθένωση)

Επαγγελματική εξουθένωση

Burnout

Επόμενα Βήματα

- Ανάλυση δεδομένων και εισηγήσεις
- Σχέδιο δράσης για τα επόμενα 3 χρόνια και κανονισμοί λειτουργίας
- Επέκταση σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης
- Εμπλοκή στην έρευνα 10 χωρών
- Διοργάνωση συνεδρίου με θέμα την ευζωία στην εκπαίδευση
- Έκδοση έκθεσης πορισμάτων έρευνας
- Πρόταση του παρατηρητηρίου στην ΕΕ για συνεργασία
- Πλάνο επιμορφώσεων / παρεμβάσεων σε σχολεία
- Επέκταση της πλατφόρμας και διάθεση υλικού

ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

- Αναλαμβάνει ηγετικό ρόλο σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τα θέματα ευζωίας των εκπαιδευτικών
- Προβάλλεται η ποιότητα της έρευνας και δουλειάς που γίνεται στην εκπαίδευση
- Παρέχει ευκαιρίες μεταφοράς τεχνογνωσίας
- Προωθείται η ανάπτυξη πολιτικών και πρακτικών βασισμένα στην έρευνα και επιστήμη.

EUROPEAN TEACHER
WELLBEING & CAREER
OBSERVATORY

Χαράλαμπος Βρασίδης, PhD

rambos@cardet.org

Βίκυ Χαραλάμους, PhD

vicky@iodevelopment.eu

Βικτώρια Μιχαηλίδου, PhDc

victoria.michaelidou@cardet.org

Δήμος Μιχαήλ, PhDc

demos.michael@cardet.org

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.
[Project Number: 626146-EPP-1-2020-2-EL-EPPKA3-PI-POLICY]